

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural**

PROGRAMA SANITARI PER A LA QUALIFICACIÓ DE TUBERCULOSI A LES EXPLOTACIONS DE CABRUM DE LLET

FIRA DEL MERCAT DEL RAM

Iscla Selga i Jorba

Cap del Servei de Prevenció en Salut Animal

Vic, 22 de març de 2013

INFORMACIÓ PRÈVIA

- Les dades i informacions que consten en aquesta presentació no es poden considerar com a oficials en cap cas.
- El programa de tuberculosi caprina i les instruccions pertinents seran penjades al suport a la informació intern del DAAM i al web del DAAM quan s'hagi publicat la normativa.

ÍNDEX

---

1. Antecedents
2. Necessitat d'un programa de tuberculosi caprina
3. Preparació del programa
4. Criteris previs per a la definició del programa
5. Finalitat
6. Àmbit d'actuació
7. Durada i fases
8. Objectius
9. Organització
10. Bases tècniques
11. Bases de funcionament
12. Normativa

ANTECEDENTS

- Des de fa molts anys s'ha pogut recollir informació on s'evidencia que hi ha ramats de cabres a Catalunya amb tuberculosi.
- El sistema de vigilància i comunicació de malalties dels escorxadors de Catalunya ha evidenciat un seguit de sospites de tuberculosi en cabres la majoria de les quals han estat confirmades i ha calgut aplicar un procés d'eradicació de la malaltia als ramats afectats
- El programa de lluita i eradicació de la tuberculosi bovina ha confirmat algun brot de tuberculosi en els quals ha calgut aplicar un procés d'eradicació de la malaltia.
- Aquesta situació a dia d'avui no ha canviat.

ANTECEDENTS

Dades dels darrers 4 anys dels resultats de les sospites de tuberculosi en cabres investigats a Catalunya

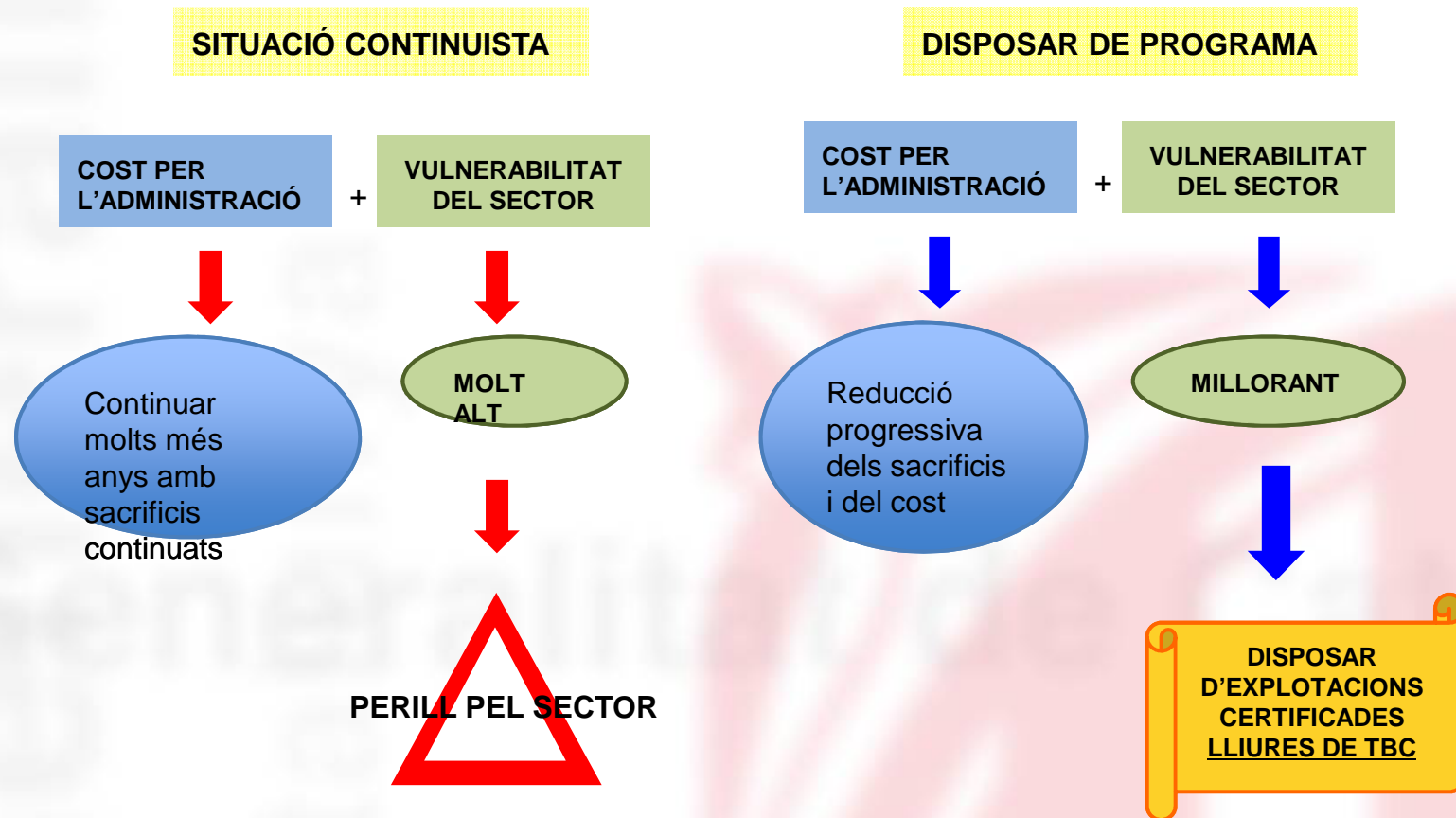
ANY	Explotacions positives	Animals	Nº de buidats sanitaris	Cost indemnització sacrifici
2009	1	335	1	20.793,82
2010	1	1.088	1	110.509,48
2011	4	3.256	3	216.236,65
2012	1	147	0	12.083,83
TOTAL	7	4.826	5	359623,78

NECESSITAT DEL PROGRAMA

- Per demanda del sector de cabrum de llet
- Per tractar-se d'una zoonosi (malaltia que afecta a les persones)
- Per què és una malaltia que afecta el bestiar en les seves produccions i el seu benestar
- Per seguretat alimentària en alguns ramats que comercialitzen certs productes

NECESSITAT DEL PROGRAMA

PREPARACIÓ DEL PROGRAMA

Durant el darrer any i mig s'ha fet un treball continuat per tal de definir el millor programa possible ateses les circumstàncies que el condicionen: Tècniques, legals i econòmiques.

- Reunions amb el sector:
  - Associació de Cabrum de Catalunya
- Reunions tècniques amb veterinaris:
  - Del DAAM, del CReSA (epidemiòlegs i especialistes en tuberculosi) i de l'Associació de Cabrum de Catalunya

PREPARACIÓ DEL PROGRAMA

Durant la fase de preparació del programa ha calgut cercar la informació necessària dels aspectes que el condicionen:

- Tècnics: Bibliografia i experiències d'altres territoris.
- Legals: Consultes a altres administracions i a la UE.
- Econòmics: En els dos darrers anys han anat minvant les possibilitats d'ajuda de l'administració.

CRITERIS PREVIS A LA DEFINICIÓ DEL PROGRAMA

Fonts bàsiques que es tenen en compte

- Les opinions i criteris del sector cabrum de llet: Com a demandant de la realització del programa el sector s'ha compromès en participar-hi tant en la definició del programa com en la seva execució.
- Criteris tècnics: En aquesta malaltia els aspectes científics són bàsics per la complexitat de lluitar-hi.
- Aplicació de la normativa: En aquest cas l'absència de normativa específica permet que el DAAM la pugui definir a partir dels dos criteris anteriors. (Hi ha normativa indirecta: Tuberculosi bovina i Higiene dels aliments)

FINALITAT DEL PROGRAMA

Té una doble finalitat:

Començar el procés per a aconseguir l'eradicació de la tuberculosi caprina a Catalunya.

Garantir el control d'aquesta malaltia a les produccions primàries en el marc de la cadena alimentària.

ÀMBIT D'APLICACIÓ DEL PROGRAMA

Explotacions de cabrum de llet qualificades com a Indemnes o Oficialment Indemnes de brucel·losi (M3 o M4) ubicades a Catalunya que voluntàriament sol·licitin la incorporació a aquest programa oficial del DAAM.

DURADA I FASES

- El programa té una durada de 4 anys
- No s'estableixen fases però en funció dels resultats del programa voluntari i de les disponibilitats pressupostàries es podrà establir un programa obligatori que contempli les fases necessàries per assolir que Catalunya sigui lliure de tuberculosi caprina.

OBJECTIUS DEL PROGRAMA

- Qualificar com a oficialment indemnes de tuberculosi el major nombre explotacions de cabrum de llet.
- Possibilitar la venda de llet crua d'aquestes explotacions
- Garantir la reposició d'animals lliures de la malaltia:
  - ✓ entre explotacions qualificades, i
  - ✓ a les explotacions que es vulguin qualificar.

ORGANITZACIÓ

Organigrama del DAAM

Servei de Prevenció en Salut Animal, Seccions de Ramaderia i Sanitat Animal i Veterinaris de les OOC

Organització del sector

Associació de cabrum de llet i ADS de cabrum de llet

Recerca i assessorament

CReSA

Òrgans conjunts

Comissió tècnica de seguiment: formada per veterinaris del DAAM del CReSA (epidemiòlegs i especialistes en tuberculosi) i veterinaris de l'Associació de Cabrum de Catalunya

BASES TÈCNIQUES DEL PROGRAMA

Actuacions bàsiques

Identificació de les explotacions, dels animals amb xip electrònic (bol ruminal o braçalet) i control dels moviments.

Actuacions sanitàries

Controls als ramats: **Anàlisi a les cabres de més de 6 setmanes d'edat per un veterinari/ària de l'ADS de Cabrum autoritzat** pel Servei de Prevenció en Salut Animal

Actuacions en la detecció de positius: **Noves proves i sacrificis sense dret a indemnització** (de moment)

Recerca activa de reservoris a la fauna

Mesures de bioseguretat de les explotacions: **Són imprescindibles per a poder ser inclosos al programa.** Es realitza una enquesta prèvia.

Anàlisis del Laboratori del CReSA

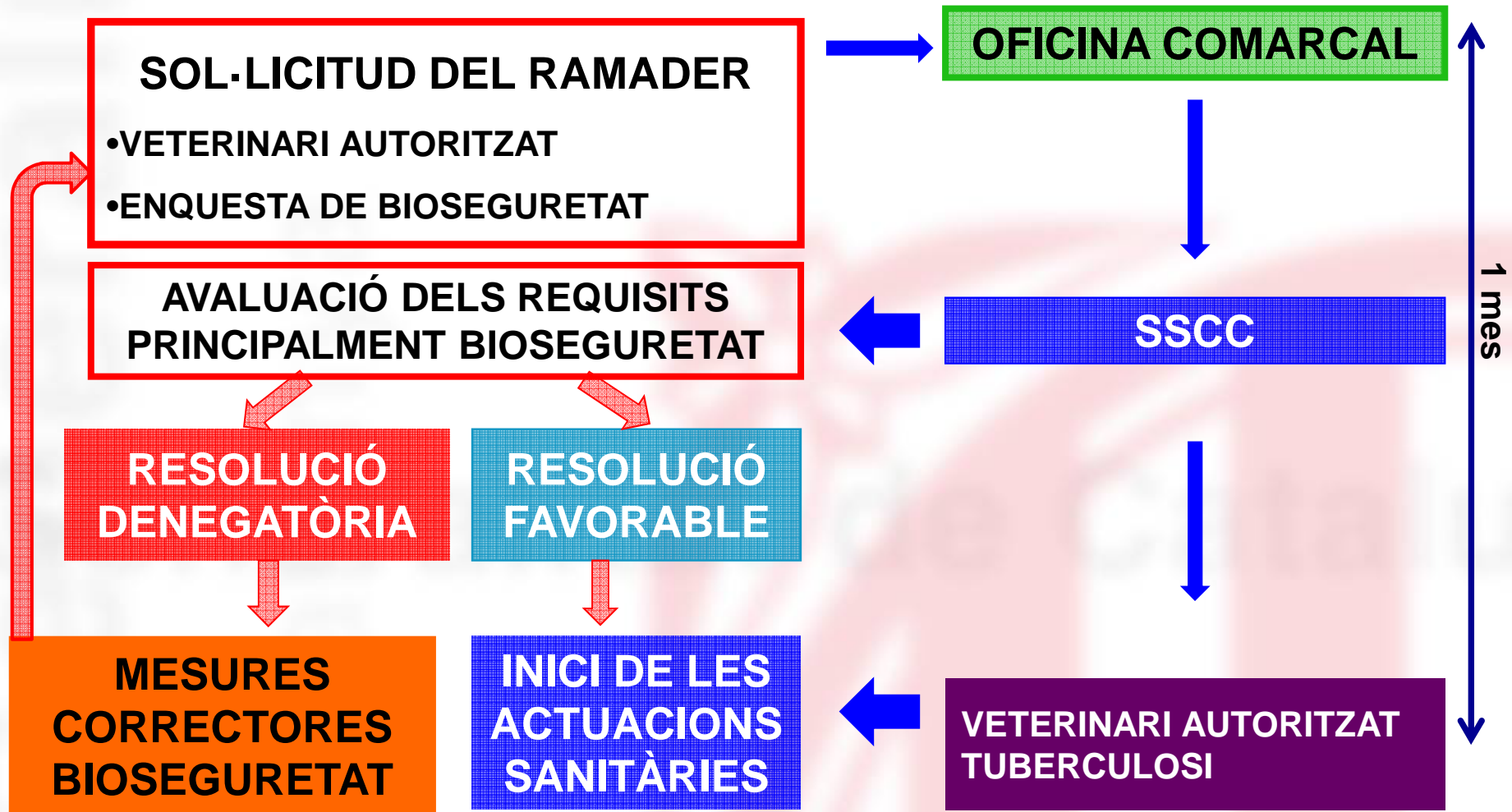
BASES TÈCNIQUES DEL PROGRAMA

Qualificacions sanitàries

- T1** Ramats en els quals es desconeix la situació sanitària en relació a la tuberculosi

- T2** Ramats en els quals no s'ha pogut descartar o s'ha confirmat la tuberculosi.
  - T2+** Ramats que en el darrer control s'han detectat animals positius
  - T2-** Ramats que en el darrer control no s'han detectat animals positius

- T3** Ramats indemnes o lliures de tuberculosi

- T3s** Ramats en els quals per alguna circumstància estan a l'espera de poder descartar o confirmar la tuberculosi

BASES TÈCNIQUES DEL PROGRAMA

Procés d'autorització d'inici del programa

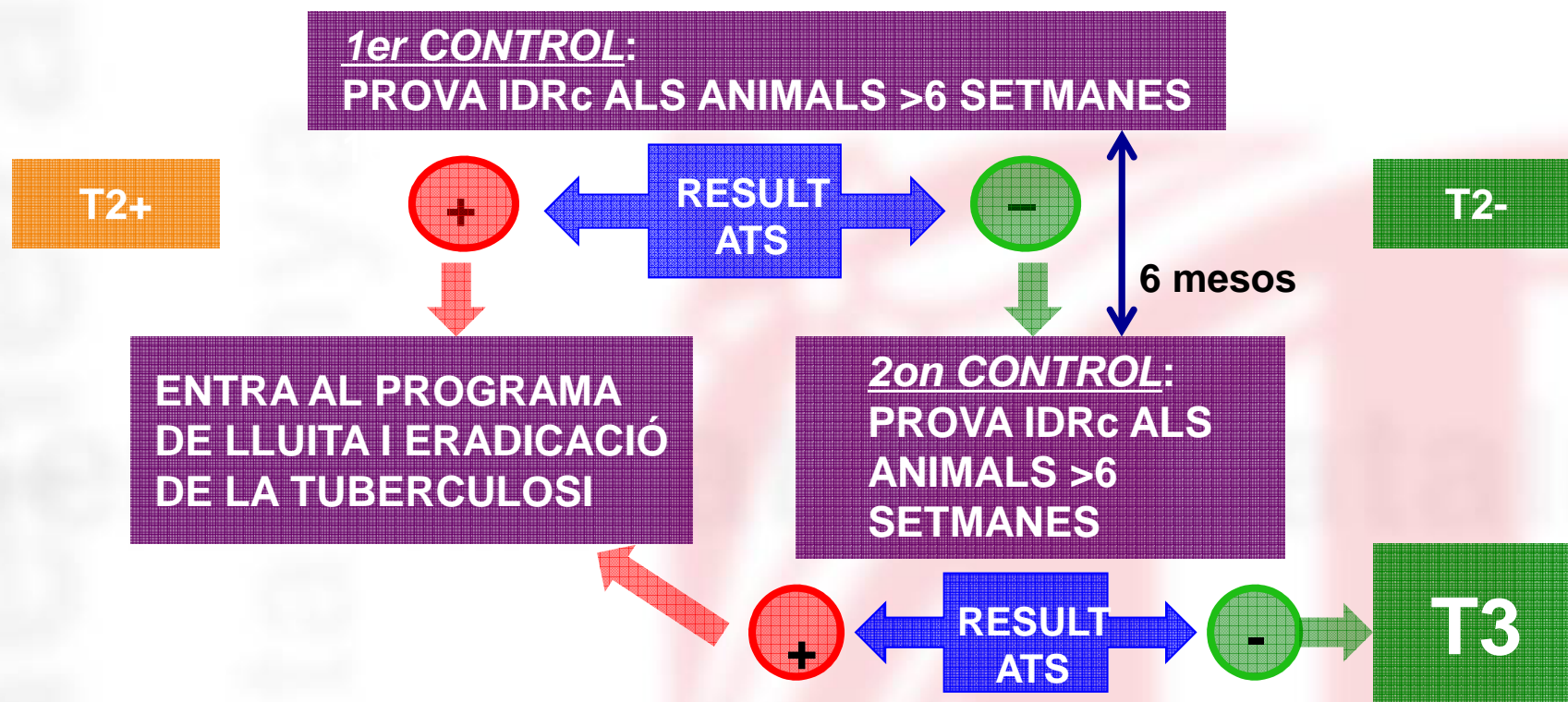
BASES TÈCNIQUES DEL PROGRAMA

Controls necessaris per a l'obtenció de la qualificació T3

QS SANITÀRIA

ACTUACIÓ SANITÀRIA

QS SANITÀRIA

BASES TÈCNIQUES DEL PROGRAMA

Programa específic pels ramats positius

OBJECTIU ELIMINAR MALALTIA AMB EL MÍN. TEMPS POSSIBLE

T2+

↑ LA SE DE LES PROVES DIAGNÓSTIQUES: IDRc + γ INF

SACRIFICI DELS ANIMALS POSSITIUS

1 er CONTROL:
PROVA IDRc (+ γ INF si vol el ramader)

RESULTATS

2-3 mesos

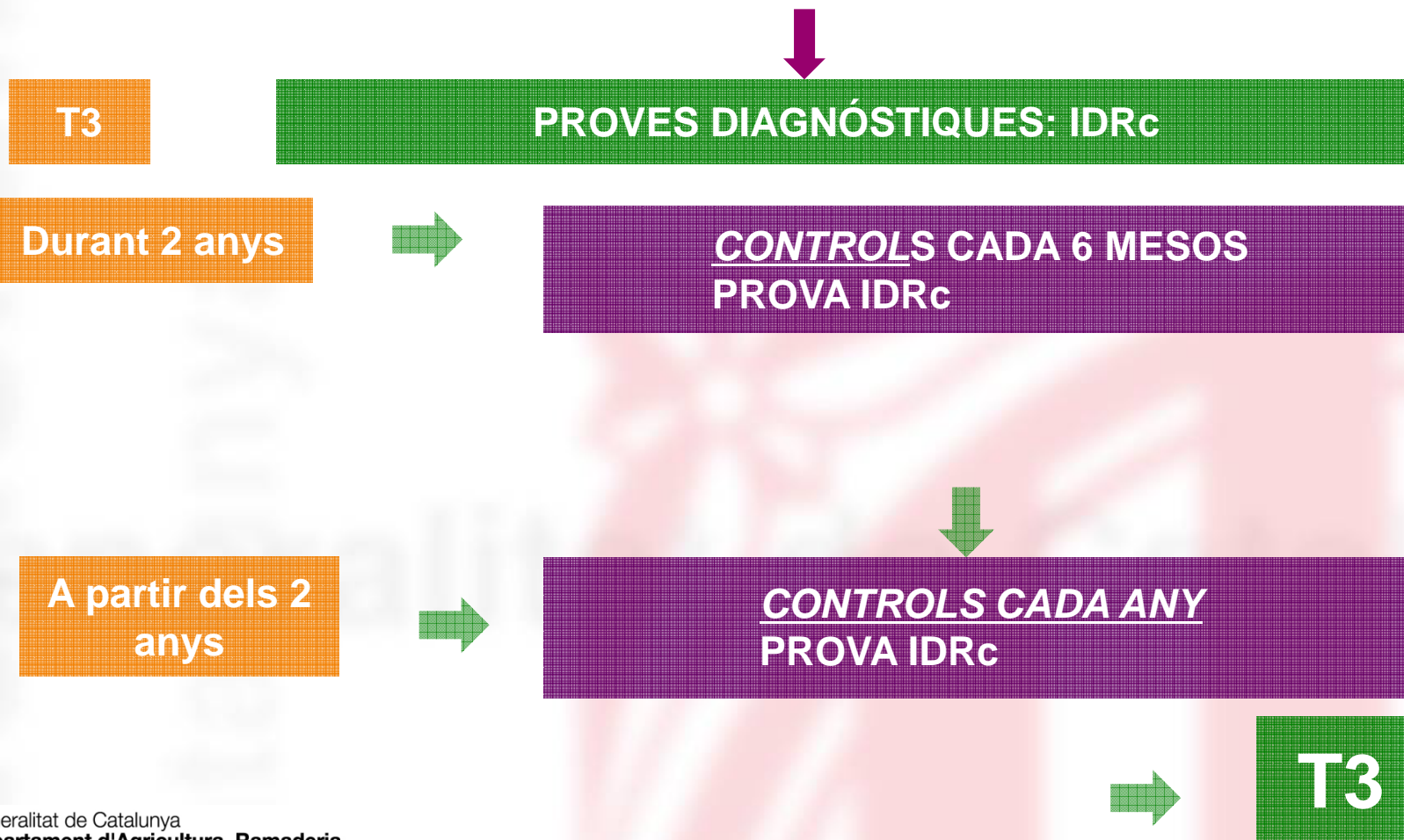
2on CONTROL:
PROVA IDRc (+ γ INF si vol el ramader)

RESULTATS

T3

BASES TÈCNIQUES DEL PROGRAMA

Proves de manteniment de la qualificació T3

BASES DE FUNCIONAMENT DEL PROGRAMA

ÉS UN PROGRAMA VOLUNTARI

Però s'han de complir uns requisits i assumir uns compromisos

- Requisits: Mesures de bioseguretat adequades
- Compromisos
  - Costos (diagnòstic i sacrifici) a càrrec del titular o propietari dels animals. (es continua treballant per a que el DAAM en pugui assumir una part)
  - Permanència mínima de 5 anys dins el programa si el DAAM ha contribuït al seu finançament en els sacrificis o en les anàlisis del laboratori del CReSA.

BASES DE FUNCIONAMENT DEL PROGRAMA

Possibles ajuts del DAAM en què es continua treballant

➤ AJUT DE MÍNIMIS PELS COSTOS D'ANIMALS SACRIFICATS

- ✓ Ajut de limitada quantia
- ✓ Que pot rebre un beneficiari
- ✓ En un període de temps determinat

7.500 €

3 EXERCICIS FISCALS

➤ AJUT ADS PELS COSTOS DEL DIAGNÒSTIC

- ✓ Ordre d'ajut a les ADS als programes d'higiene i profilaxis

BASES DE FUNCIONAMENT DEL PROGRAMA

Costos indirectes del programa assumits pel DAAM

Bàsicament es tracta de costos laborals derivats de la dedicació al programa per part de persones del DAAM

- Publicació de la normativa
- Preparació, redacció i implantació del programa
- Tramits administratius i certificacions del programa
- Controls de camp
- Altres col·laboracions imprevistes

BASES DE FUNCIONAMENT DEL PROGRAMA

Execució del programa

- L'ADS de cabrum lleter de Catalunya
  - **Els ramaders que vulguin estudiar la possibilitat d'iniciar el programa s'han de posar en contacte amb la veterinària de l'ADS que els podrà explicar amb tot detall i els podrà assessorar de la conveniència o no d'entrar-hi.**
  - Els/les veterinaris/àries autoritzats/des de l'ADS seran els que executaran les proves i preses de mostres a les explotacions
- El CReSA donarà el suport tècnic necessari de forma col·lectiva o individual.

BASES DE FUNCIONAMENT DEL PROGRAMA

Execució del programa

- El Servei de Prevenció en Salut Animal, prepara la normativa, estableix el programa i les instruccions, autoritza els ramats a entrar al programa i en fa el seguiment i la supervisió.
- Les Seccions Territorials de Ramaderia i Sanitat Animal i Oficines Comarcals
  - Realitzen el seguiment de les actuacions a la seva demarcació.
  - Realitzen les actuacions a les explotacions que calgui.
  - Atorguen les qualificacions sanitàries que correspongui.
  - Controlen el moviment dels animals en relació a les qualificacions que disposin.

NORMATIVA

- R (UE) núm. 853/2004 que estableix les normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal.
  - Apartat de requisits sanitaris per a la producció de llet crua que diu: “En relació a la tuberculosi, la llet crua ha de procedir de (cabres), de ramats inspeccionats periòdicament respecte a aquesta malaltia segons un pla d'inspecció aprovat per l'autoritat competent”.
- Projecte de Publicació de l'Ordre AAM/ /2013, de de , sobre la qualificació sanitària d'oficialment indemne de tuberculosi de les explotacions de bestiar cabrum de llet en front la tuberculosi a Catalunya.

www.gencat.cat

Moltes gràcies